

IDEGEN NYELV

ÉRETTSÉGI VIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

Az idegen nyelv érettségi vizsga célja

Az idegen nyelvi érettségi vizsga célja a kommunikatív nyelvtudás mérése, azaz annak megállapítása, hogy a vizsgázó képes-e valós kommunikációs céljait megvalósítani.

Az idegen nyelvi érettségi vizsga a nyelvoktatás céljai közül (pragmatikus, kognitív, személyiségfejlesztő célok) csak a pragmatikus cél megvalósulását méri, vagyis azt, hogy a vizsgázó rendelkezik-e a kommunikatív kompetencia meghatározott szintjével. Bár nagyon fontos, hogy a tanulók a tanítási folyamat során ismereteket szerezzenek a világról, a nyelvről és a célkultúrákról, ezeket az ismereteket az idegen nyelvi érettségi vizsga közvetlen módon nem méri. Ezek az ismeretek azonban megjelennek a vizsgafeladatokban használt autentikus anyagokban.

A vizsga mindkét szinten *írásbeli és szóbeli részből* áll, és *a négy nyelvi alapkészséget* méri: olvasott szöveg értése, hallott szöveg értése, beszédképesség és írásképesség. A kommunikatív készségek alkalmazásához a nyelvhasználónak rendelkeznie kell megfelelő mennyiségű szókincssel, és ismernie kell a nyelv struktúráját is. Ezért *a nyelvtani és lexikai kompetenciát* mindkét szinten külön vizsgarész keretében is mérik. A vizsga egynyelvű, azaz közvetítési készséget nem mér.

Az idegen nyelvi érettségi vizsga szintmeghatározásai igazodnak az Európa Tanács skálájához. A vizsga középszintje az A2–B1, az emelt szint pedig a B2 szintnek felel meg.

A középszintű vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó képes-e a fontosabb információkat megérteni olyan írott és hallott, köznapi, egyszerű, eredeti idegen nyelvű szövegekben, amelyek gyakori élethelyzetekhez kapcsolódnak (pl. iskola, szabadidő, munka). A vizsga azt is méri, hogy vizsgázó tud-e kommunikálni egyszerű helyzetekben, és tud-e egyszerű, összefüggő szöveget alkotni olyan témákban, amelyeket ismer, vagy amelyek az érdeklődési körébe tartoznak.

Az emelt szintű vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó képes-e megérteni különböző fajtájú igényesebb és hosszabb, konkrét vagy elvont témájú írott és hallott idegen nyelvű szövegek fő gondolatmenetét, és követni tudja-e a hosszabb, összetettebb érveléseket is. A vizsga azt is méri, hogy a vizsgázó képes-e idegen nyelven mind szóban, mind írásban folyamatosan és természetesen módon kifejezni magát, világos, jól szerkesztett szöveget létrehozni, és közben megbízhatóan használja-e a szövegszerkesztési mintákat, szövegösszekötő elemeket, továbbá indokolni tudja-e véleményét.

KÖZÉPSZINT

Témakörök/ Kompetenciák	Követelmények
----------------------------	---------------

1. Kommunikatív készségek

Beszédértés (hallott szöveg értése)	Rövidebb, hétköznapi témájú beszélgetések, interjúk lényeges információinak, alapvető kommunikációs szándékának megértése. Egy hallott szövegből az adott helyzetben szükséges kulcs- és részletinformáció(k) megértése. Az értési célnak megfelelő stratégia alkalmazása (globális, szelektív, részletes értés).
Beszédképesség	Kommunikációs szándék megvalósítása megadott egyszerű, hétköznapi helyzetekben és szerepekben. Egyértelmű, egyszerű és összefüggő megnyilatkozás megadott ismerős témákról. A szintnek megfelelő kommunikációs stratégiák alkalmazása.
Szövegértés (olvasott szöveg értése)	Köznyelven íródott, a mindennapi élet témáival foglalkozó, gyakori szövegfajták lényegének megértése. Egy szövegből az adott helyzetben szükséges információ(k) megértése, vélemény, érvelés követése. Az értési célnak megfelelő olvasási stratégia alkalmazása (globális, szelektív, részletes értés).

Írásképesség	Kommunikációs szándék megvalósítása a mindennapi életben általánosan és gyakran használt szövegfajtákban. Egyértelmű, egyszerű, összefüggő szöveg alkotása megadott, hétköznapi témákról.
Egyéb készségek (stratégiák)	A feladatok megtervezéséhez, megoldásához, értékeléséhez szükséges készségek és technikák alkalmazása. A nyelvi nehézségek áthidalásához szükséges legalapvetőbb technikák alkalmazása.

2. Nyelvi kompetencia

A vizsgázó tudásszintjének megfelelő szövegfajtákban előforduló alapvető lexikai elemek és nyelvi szerkezetek felismerése és nyelvileg elfogadható, azaz a megértést nem akadályozó használata.

A kommunikációs szándékok megvalósításához szükséges nyelvi eszközök alkalmazása szóban és írásban.

Az írott és a beszélt nyelv funkcionális használata.

3. Témák

Személyes vonatkozások, család	Például: a vizsgázó személye, családi élet.
Ember és társadalom	Például: a másik ember külső és belső jellemzése, ünnepek, vásárlás.
Környezetünk	Például: az otthon, a lakóhely és környéke, időjárás.
Az iskola	Például: a saját iskola bemutatása, nyelvtanulás.
A munka világa	Például: diákmunka, pályaválasztás.
Életmód	Például: napirend, kedvenc ételek.
Szabadidő, művelődés, szórakozás	Például: színház, mozi, kedvenc sport.
Utazás, turizmus	Például: tömegközlekedés, utazási előkészületek.
Tudomány és technika	Például: népszerű tudományok, ismeretterjesztés, a technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.

EMELT SZINT

Témakörök/ Kompetenciák	Követelmények
1. Kommunikatív készségek	
Beszédértés (hallott szöveg értése)	Hosszabb, nyelvileg és tartalmilag bonyolultabb beszéd, illetve beszélgetés gondolatmenetének követése, a beszélő(k) álláspontjának követése, érzelmeinek, egymáshoz való viszonyának felismerése, a kommunikációs szándékok megértése.
Beszédkészség	Az értési célnak megfelelő stratégia alkalmazása (globális, szelektív, részletes értés). Összefüggő önálló megnyilatkozás, illetve beszélgetésben való részvétel megadott témákról általánosabb szempontból. A vizsgázó álláspontjának, véleményének szabatos, következetes kifejtése. A kommunikációs szándékoknak megfelelő folyékony és természetes kommunikáció.
Szövegértés (olvasott szöveg értése)	A szintnek megfelelő kommunikációs stratégiák alkalmazása. Általánosabb jellegű, a jelenkor problémáival kapcsolatos, elvontabb témájú szövegek megértése. A szerző álláspontjának megértése. Érvek és ellenérvek, tények és vélemények elkülönítése. A széles olvasóközönség számára hozzáférhető, közérthető szövegek, szövegrészletek megértése.
Íráskészség	Az értési célnak megfelelő olvasási stratégia alkalmazása (globális, szelektív, részletes értés). Világos, részletes szöveg létrehozása általánosabb, összetettebb témákban. A vizsgázó álláspontjának, véleményének szabatos, következetes kifejtése. Logikus szerkesztésű és tagolású írásmű létrehozása.
Egyéb készségek (stratégiák)	Az írott szövegben a mindennapi élet feladataihoz használt szövegtípusok műfaji jellemzőinek és a különböző közlésformák (pl. elbeszélés, leírás, érvelés) sajátosságainak figyelembe vétele. A feladatok megtervezéséhez, megoldásához, értékeléséhez szükséges készségek és technikák alkalmazása. A nyelvi nehézségek áthidalásához szükséges technikák alkalmazása.

2. Nyelvi kompetencia

A vizsgázó tudásszintjének megfelelő szövegfajtákban előforduló lexikai elemek, nyelvi struktúrák felismerése és biztos használata.

Az írott és a beszélt nyelv funkcionális használata.

A kommunikációs szándékok megvalósításához szükséges nyelvi eszközök meglehetősen biztos alkalmazása.

Értelemzavaró (nyelvtani, lexikai és kiejtésbeli) hibák nélküli sikeres kommunikáció.

3. Témák

Személyes
vonatkozások,
család

Például: a család szerepe az egyén és a társadalom életében.

Ember és
társadalom

Például: az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében,
a fogyasztói társadalom, reklámok.

Környezetünk

Például: a lakóhely fejlődésének problémái,

a környezetvédelem lehetőségei és problémái.

Az iskola

Például: iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és külföldön.

A munka világa

Például: a munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és külföldön.

Divatszakmák.

Életmód

Például: az étkezési szokások hazánkban és külföldön.

Szabadidő,
művelődés,
szórakozás

Például: szabadidősport, élsport, veszélyes sportok.

Utazás, turizmus

A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai.

Tudomány és
technika

Például: az idegenforgalom jelentősége.

Például: a tudomány és a technikai fejlődésének pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre.